

**Aurskog-Høland
kommune**

Muligheter, miljø og mangfold

Planprogram for kommunedelplan mangfold, inkludering og likestilling 2021-2030

Vedtatt i kommunestyret 07.09.20 (sak 76/20)

Innhold

1.0	Innledning.....	2
2.0	Bakgrunn for planprogrammet.....	2
3.0	Formål med planarbeidet.....	2
4.0	Overordnede rammer og føringer	3
	Lovverk/forskrift:.....	3
	FN- Konvensjoner:.....	3
	Internasjonale føringer:.....	4
	Nasjonale føringer, strategier og veiledere:.....	4
	Regionale planer:.....	5
	Kommunale planer og føringer:.....	5
5.0	Beskrivelse av planområdet og innsatsområder.....	5
6.0	Organisering av planarbeidet og medvirkning.....	7
	Organisering:.....	7
	Medvirkning:	7
7.0	Fremdriftsplan og frister.....	8

1.0 Innledning

For kommuneplaner skal det i henhold til Plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13 utarbeides og fastsettes et planprogram, som ledd i varsling om planoppstart.

Planprogrammet setter rammer for den kommunale planprosessen og beskriver hvordan kommunen vil tilrettelegge planarbeidet. Planprogrammet skal på offentlig høring i minimum 6 uker og fastsettes deretter av Aurskog-Høland kommune som ansvarlig myndighet.

Planprogrammet for kommunedelplan mangfold, inkludering og likestilling redegjør for følgende:

- Bakgrunn, formål og føringer for planarbeidet
- Beskrivelse av planområdet og valg av innsatsområder
- Organisering av planarbeidet og medvirkning
- Fremdriftsplan og frister

2.0 Bakgrunn for planprogrammet

Under oppfølgingen av planstrategien 20.06.2016 (kommunestyresak nr. 31/16), vedtok kommunestyret i Aurskog- Høland at det skulle utarbeides en plan for mangfold og inkludering med oppstart av arbeidet i 2017. Oppstarten og fremdriften av dette arbeidet har av ulike grunner blitt utsatt og forskyvet.

Ved oppfølgingen av planstrategien i kommunestyret i Aurskog- Høland 17.12.18 (kommunestyresak nr. 129/18) ble følgende vedtak fattet: «*Plan for mangfold og integrering* gis status som kommunedelplan. Planen skal omhandle inkludering i et bredt perspektiv. Framdriftsplan for planen legges fram i forslag til planprogram».

Planprogram ble fremlagt for fellesnemnd for kommunesammenslåing 20.05.2019, hvor det ble besluttet følgende:

- Planen skal være en bred plan som tar inn over seg både mangfold, inkludering og integrering for en bred målgruppe. Planen skal ta for seg inkludering i et bredt perspektiv. *Saken sendes tilbake for videre behandling.*
- *Prosjektrådmannen kommer tilbake med et planprogram som er harmonert med kommunens nye visjon og verdier som vedtatt i sak 18/19.*

På bakgrunn av vedtakene i kommunestyre og påfølgende beslutning i fellesnemnd, er det nå utarbeidet et revidert planprogram. Planprogram skal være i tråd med planstrategien.

3.0 Formål med planarbeidet

Hensikten med planarbeidet er å gi kommunen og kommunens innbyggere større forståelse av hva som er utfordringer, behov og muligheter. I arbeidet med planen og ved bruk av forskning, lovverk og føringer vil det belyses hvordan Aurskog-Høland kommune kan jobbe slik at innbyggerne i større grad blir inkludert i fellesskap som blant annet; arbeid, skole og aktiviteter på fritiden.

Kommunedelplanen vil løfte hvordan likestilling gjennom likeverd, like muligheter og like rettigheter kan fremmes for alle innbyggere i kommunen, samt forhindre diskriminering. Planen med tilhørende tiltak skal bidra til å skape inkluderende fellesskap uavhengig av

kjønn, alder, etnisitet, sosial bakgrunn, funksjonsevne, religion/livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Planen for mangfold, inkludering og likestilling skal bidra til blant annet:

- å følge opp kommunens visjon, satsningsområder, mål og verdier
- økt deltakelse i arbeidsliv
- å inkludere nye personer i eksisterende fellesskap/lokalmiljø
- å skape nye arenaer for fellesskap på tvers av meninger, livssyn og bakgrunn
- å bygge ned fordommer og barrierer for samhandling

4.0 Overordnede rammer og føringer

Lover, forskrifter, konvensjoner, internasjonale- og nasjonale føringer, og andre offentlige planer og føringer vil ligge til grunn for planarbeidet innenfor temaet mangfold, inkludering og likestilling. I tillegg vil relevant og tilgjengelig forskning/kunnskap benyttes i planarbeidet.

Lovverk/forskrift:

- Plan og bygningsloven
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven)
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)
- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Lov om folkebibliotek (folkebibliotekloven)
- Forvaltningsloven
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven)
- Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)

FN- Konvensjoner:

- FNs kvinnekonvensjon (CEDAW)
- FNs konvensjon mot rasediskriminering (ICERD)
- FN-konvensjonen om rett til menneske med nedsett funksjonsevne (CRPD)
- FNs barnekonvensjon for barns rettigheter (Barnekonvensjonen)

Internasjonale føringer:

Nasjonale forventninger legger til grunn FNs 17 bærekraftsmål (figur 1). Syv av FNs bærekraftsmål er relevante for denne planen (markert med stjerne i figur 1) og fire av disse er også i tråd med kommunale satsningsområder for Aurskog-Høland kommune (se nedenfor om kommunale føringer).

Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De gjelder for alle land og er et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. Den regionale og lokale innsatsen er viktig for å sammen jobbe mot disse målene.

Figur 1: FNs 17 bærekraftsmål - Utvalgte bærekraftsmål markert med stjerne

Nasjonale føringer, strategier og veiledere:

- Integrering gjennom kunnskap - Regjeringens integreringsstrategi (2019 – 2022)
- Et samfunn for alle - Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020-2030
- Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer 2016-2020
- Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion 2020-2023
- Trygghet, mangfold, åpenhet - Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk 2017–2020.
- Prop 12 S (2016-17) Opptappingsplanen mot vold og overgrep (2017 – 2021)
- Mestre hele livet, Regjeringens plan for god psykisk helse (2017 – 2022). Særlig dokumentets kapittel 4.1.
- Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre
- Veileder IS-2396 Barn og unge med habiliteringsbehov

Regionale planer:

Akershus fylkeskommune og Østfold fylkeskommune er fra 1.1.2020 en del av nye Viken fylkeskommune. Frem til det foreligger revidert planverk forholder man seg her til de gjeldene planene i tidligere Akershus fylkeskommune og Østfold fylkeskommune.

- Kulturplan for Akershus 2016-2023
- Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016-2030
- Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus. Med særlig vurdering av retningslinje 7 «kvalitetskrav til arealutvikling»
- Fylkesplanen for Østfold «Østfold mot 2050»
- «Østfold i bevegelse» – Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2018-2029

Kommunale planer og føringer:

- Intensjonsavtalen for kommunesammenslåing
- Aurskog-Høland kommunes kommuneplan 2018-2028
- Kommuneplanens samfunnsdel for Rømskog kommune 2015-2027
- *I økonomiplan- prosessen til Aurskog- Høland kommune 2020-2023* er det valgt ut fem av de 17 bærekraftsmålene som kommunale satsningsområder og bearbeidet til:
 - Leve selvstendig og godt hele livet (mål nr. 3 God helse)
 - Tidlig innsats og forebygging av utenforskap (mål nr. 4 God utdanning)
 - Grønt først (mål nr. 13 Stoppe klimaendringene)
 - Levende og vitale tettsteder med et mangfoldig næringsliv (mål nr. 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn)
 - Et begeistret fellesskap (mål nr. 17 Samarbeid om å nå målene)
- Aurskog- Høland sin visjon (muligheter, miljø og mangfold) og verdier (åpenhet, tillit og samhandling) Se utdypet beskrivelse i figur 2.
- Andre kommunale planer/delplaner som er relevante for dette planområde.

Figur 2: Koblingen mellom visjon, satsningsområder, mål og verdier for Aurskog-Høland kommune

5.0 Beskrivelse av planområdet og innsatsområder

Planområdet er mangfold, inkludering og likestilling. Likestilling og inkludering omhandler, i tråd med loven, alle grupper i samfunnet som kan bli diskriminert på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk.

Det er en forventning om tilrettelegging og samarbeid for å fremme likestilling fra Aurskog-Høland kommune, private bedrifter, organisasjoner, idretts- og frivillighetsorganisasjoner, ulike tros- og livssynssamfunn, med flere. I tillegg er det også nødvendig med en prosess hos den enkelte som ønsker seg fra utenforskap, og til fellesskap og tilhørighet. Det er i dette planprogrammet fokusert på at fellesskap og tilhørighet er grunnleggende behov som gjelder alle mennesker.

De fleste mennesker inngår i mange ulike fellesskap. Fellesskap handler om tilhørighet og bekreftelse på hvem man er, og det å være del av noe som er større enn seg selv. Ulike forhold påvirker hvem som er innenfor og utenfor forskjellige fellesskap, samt hva som gjør at disse grensene skapes, endres eller består. For å redusere utenforskap og skape inkludering vil det være nødvendig å kartlegge hva som hemmer og hva som fremmer, for deretter å velge aktuelle tiltak. Frivilligsentralen, fritidsklubber, kulturarenaen og lag og foreninger er viktige bidragsyttere og tilretteleggere for et inkluderende lokalsamfunn.

På bakgrunn av overordnede rammer, føringer og premisser er det her foreslått innsatsområder for planen. Planprogrammet legger også til grunn vedtaket om at planen skal gjelde for en bred målgruppe.

Det må gjøres noen prioriteringer for innsatsområder og tiltak med bakgrunn i utfordringsbilde til Aurskog- Høland kommune. Videre må planen ses i sammenheng med andre planer som berører samme tematiske område. Planen med tilhørende tiltak vil innrette seg mot livsløpsperspektivet. Planen vil ha spesielt fokus på målgruppene barn og unge, og eldre. På bakgrunn av de foreløpige valgte innsatsområdene vil den videre prosessen med å definere og konkretisere legges til arbeidsgruppen ved utarbeidelsen av utkast til kommunedelplanen. I tilknytning til innsatsområde «kompetanseheving» vil arbeidsgruppen vurdere behovet for å utarbeide en egen kompetanseplan.

Innsatsområder:

- Arbeidsliv
- Skole og utdanning
- Samskapning for økt tilhørighet og medborgerskap
- Likeverdige tjenester
- Kompetanseheving

6.0 Organisering av planarbeidet og medvirkning

Organisering:

Denne planen berører flere sektorer og virksomheter. Det vil etterstrebes en bredt sammensatt arbeidsgruppe og en referansegruppe i utarbeidelsen av planen. Planarbeidet gjennomføres i hovedsak med egne ressurser og med kommunedirektørens ledergruppe som styringsgruppe:

1. Styringsgruppe
2. Arbeidsgruppe
3. Referansegruppe

Deltakere i arbeidsgruppen vil kunne være representant fra NAV, skole, barnehage, flyktningetjenesten, voksenopplæring, helsestasjon, Psykisk helse og avhengighet, representant for barn og unge, frivilligsentralen og biblioteket.

Deltakerne i referansegruppen kan være tillitsvalgte, kulturrådet, idrettsrådet, eldrerådet, rådet for personer med funksjonsnedsettelse, politisk representant, samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (SLT).

Medvirkning:

Det er viktig at planen for mangfold, inkludering og likestilling er hele kommunens plan og at alle som blir berørt av planen føler et eierskap til dens innhold og bidrar i arbeidet for et felles mål. For å oppnå dette er det viktig med en åpen planprosess, og det må legges til rette for god medvirkning underveis.

Plan- og bygningslovens krav til kunngjøringer, annonsering, oversendelser til regionale og statlige myndigheter, interesseorganisasjoner og lignende vil ligge i bunn for involvering og medvirkning.

I tillegg til kunngjøring og herved invitasjon til å gi innspill, vil det bli invitert til aktiv medvirkning og dialog med et utvalg av befolkningen eller deres representanter. Medvirkning vil foregå gjennom blant annet:

1. Innbyggertorget, arena for involvering av innbyggere i kommunen.
2. Workshops, hvor det også vil vurderes å samkjøre og ha felles workshop med andre planer som skal utarbeides med samme tidsramme.
3. Med bakgrunn i koronasituasjonen vil det vurderes alternative metoder for medvirkning, gjennom digitale møteplattformer og sosiale medier.

For å nå den flerkulturelle befolkningen i kommunen vil det være ett samarbeid med flyktningetjenesten samt biblioteket gjennom deres språkcafe.

Det vil sikres medvirkning fra barn og unge, blant annet gjennom involvering av ungdomsråd.

7.0 Fremdriftsplan og frister

